

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Félévre 6 K, negyedévre 3 K — t.
Vidéken: " 9 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint, az udvarban hátul.

A politikai válság.

Még mindig reménykedik Andrassy, hogy Darányi Ignác átmeneti kabinetje számára meg tudja teremteni az alapot, vagyis, hogy magyarul beszéljünk, hogy többséget tud csinálni, nemcsak az indemnitás, hanem a rendes ujoncjavaslat számára is.

Ezért gróf Andrassy Gyula még nem is utazott Bécsbe, a király elé: a mai naptól vár még szerencsejelt. Nagyon szeretné a helyzetet legalább ideiglenesen a korona kívánsága szerint kitisztítani: hadd kapja meg Ausztria simán a pénzt és az átmeneti kabinettel szemben a többi bizzuk a jó isten kegyelmére.

Hogy miképpen fog alakulni az átmeneti kabinettel szemben a többség, illetőleg honnan kerül ki, az Andrassy grófnak is, Bécsnek is egészen mindegy. Andrassy nem bánja, ha a szövetséges ellenzék adja meg az ujoncokat és a szabadelvű párt nem és nem bánja azt sem, ha a 67-es alapon álló ellenzéki pártok összefognak a szabadelvű párttal és majorizálják a függetlenségi pártot. Szóval Bécsben jó szemmel néznék, ha már a megoldás átmeneti első stádiumában a függetlenségi párt izolálhatnák és megfoszthatnák választási győzelmének zsengeitől.

Csak hogy nem eddig van; ahhoz, hogy akármilyen többség megszavazhasson bármit, a függetlenségi pártnak legalább szenvedőleges hozzájárulása kell, mert sem nélküle, sem ellene nem lehet a Házban akár csak egy gombostűt is leejteni. A párt zöme nem is akar az átmeneti becsali csárdába bemenni és a vezéreknek legtávolabbról sincsen szándékuk a párt akarata ellen cselekedni. A párt meg fogja óvni a maga külső egységét és belső együtvé tartozását minden intrikával szemben és nem fog beugrani senkinek és senki kedvéért a saját erkölcsi és szám szerinti súlyának és fölényének feladásába.

Furcsa is volna, ha a függetlenségi és 48-as párt előleges kötelezettséget vállalna a közös hadsereg ujoncozásának biztosítására, mikor az ortodox hatvanhetes szabadelvű párt még arra sem akar

kötelezettséget vállalni, hogy a függetlenségi párt szenvedőleges hozzájárulása esetén megszavazza az ujoncjavaslatot, hogy a szélsőbal szavazataival szemben a formai többség kijöjön. Igaz, hogy a szabadelvű párt csak azért viselkedik úgy, hogy lehetetlenné tegye Darányi vagy más nem szabadelvű politikusként akár csak átmeneti minisztériumát is; de azért még sem teheti a függetlenségi párt, hogy ő kezkeskedjék a közügyek számára többségről és tegye magát lehetetlenné, ha nincsenek előleges biztosítékai, hogy a jövő végleges kormányzat legalább meg fogja nyitni az utat a függetlenségi elvek megvalósítása felé.

Folyják hát alkotmányos tárgyalás; tárgyaljon a korona közvetlenül az ország legnagyobb pártjának vezérével és talán hamarabb fogják egymást megérteni, mintha a legnagyobb akaratu közvetítő viszi az üzeneteket ide-oda.

A kamara és az ipartestület.

A debreceni ipartestület most kiadott évi jelentése ismét foglalkozik a kereskedelmi és iparkamarával, természetesen Tóth Kálmán úr jellemzetes modorában s az ő ismeretes igazmondási módszerével.

Látva azt az izgatót forrongást, mely a város kézműiparosainak nagy tömegeit mostanában hatalmába ejtette, ez iparos osztály iránt mindig érzett, vallott s szerény tehetségemhez mérten tettekben is kimutatott tiszteltem és szolgálatkész rokonszenvem alapján szükségesnek tartom, egyéni véleményemet időlegesen is közbevetni, nehogy oly megtevésesek történjenek, melyek ennek az életküzdelmekkel elfoglalt s egyszerűségében és becsületességében hiszékeny osztálynak csak kárára lehetnének.

Egy hivatalos jelentés foglalhat magában tévedéseket (emberi dolog), — járatlanságokat (tudás dolga), — támadásokat (tisztázódnak az eszmék), — heveségeket és kirohanásokat (izlés és temperamentum dolga), — foglalhat magában mindent, csak egyet nem tehet: azt, hogy az igazat rosszhiszeműen elferdítse vagy tudva valótlanosságokat mondjon. Mert aki jóhiszeműleg valótlanosságot mond, az téved, de a ki a valótlanosságot tudatosan vagyis rosszhiszeműleg mondja, az hazudik, esetleg rágalmaz. S ha egy egyszerű embert elítéljük ezeket az inkorrektégeket, mennyivel inkább megütődhetünk, ha egy erkölcsi testület, egy hivatalos intézmény ily szégyenletes gyengeségbe esik, amely intézménynél az elmondottak, kiirtak és nyilvánosságra hozottak igazságát az intézményt vezető férfiaknak mintegy a tisztességérte fedi.

Lássuk mit mond az ipartestület jelentése:

„A kamara új szervezeti szabályzatot készített, melyben a kamara közgyűlési jogainak megsemmisítésével (1) az 1868. VI. t. cikk határozmányai ellenére (2) a közgyűlés és a kereskedelmi és ipari szakosztályokon kívül a kamara működési szerveitől állandó bizottságot (?), közös bizottságot, elnöki tanácsot és elnökséget is statuált.”

Nagyon fájna nekem, ha Debrecen városának csak egy iparos is félre engedné magát vezetetni e merőben alapítatlan és sajnós, mégis hivatalos jelentésbe foglalt állítás által és talán megingott bizalommal s rokonszenvvel gondolna a kamarára. Mert a dolog így áll:

A kamara új szervezeti szabályzatot alkotott magának, mint ahogy a város, vagy az ipartestület alkot új szabályzatot, ha a régi elvült. Ebben a szabályzatban nemhogy „megsemmisítette” volna a közgyűlés jogait, de szemben a régi ügyrenddel, mely a közgyűlésekről egyáltalán nem intézkedett, tüzetesen megállapította (8. §.) a közgyűlések összehívására, tárgysorozatok egybeállítására és szétküldésére, az elnöki és jegyzői tisztségre, a tárgyalási rendre, az indítványokra és interpellációkra, a sürgősségre, a határozatképességre, a különvéleményre, a felterjesztésekre és a jegyzőkönyvek készítésére vonatkozó szabályokat s ezek közé foglalta a „közgyűlések jogkörére” vonatkozó megállapodásokat is és pedig a következőkben:

„A kamara első sorban közgyűlésében működik.

Jogköréhez tartozik:
az elnök megválasztása,
a titkár, segédtitkár és pénztárnok megválasztása,
a tisztviselők állandó javadalmazásának megállapítása,
a közös és szakbizottságok megalakítása;
a kamara ügyköréhez tartozó összes ügyek felett való tanácskozás és határozás;
a kamara jövedelmei felett a minisztérium által helybenhagyott költségvetés keretén belül való rendelkezés;
a fegyelmi jogok gyakorlása;
a kamarai ügyrend, a tisztviselők szolgálati, fegyelmi és nyugdíjszabályzatának megalkotása és módosítása;
a kamarai tisztviselők nyugdíjellátási vagy végkielégítési ügyének elbírálása.”

Vagyis a jogok összessége. Ez az ügyrend ki van nyomtatva, birtokában van minden tagnak és az ipartestületnek is, — mindenki megítheti tehát, hogy a mikor a jelentés „a közgyűlés jogainak megsemmisítéséről” vádaskodik, akkor tudva valótiant állít.

Azt is mondja a jelentés, hogy a szervezeti szabályzat „az 1878. VI. t. c. határozmányai ellenére” rendelkezik a bizottságok szervezéséről. Ez az állítás a törvényekben való aggasztó járatlanságáról és jogászai érzék teljes hiányáról tanuszkodik,

A kamarai törvény nevezetesen megállapítja a kamarai szervezet gerincét, ebben előírja a feltétlenül szükséges tagozást is, a két (ipari és kereskedelmi) szakosztályt és azok közös ülését. A törvényes rendelkezések minimuma kötelez minden kamarát, másként kamara nem is alakulhat. E törvényes minimumon felül azonban maga a törvény utalja a kamarát hogy életműködésének a körülmények fejlődése szerint való vitelére, alkosson magának ügyrendet. Nehogy azonban ez az ügyrend olyan rendelkezéseket tartalmazzon, amelyek a

**Hernyózó és metsző ollók
Gyjtó kések és Fűrészek nagy**

raktára

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél, DEBRECZEN, (Piacz-utca 7. sz.)

törvényvel ellenkeznek, a törvény 23. §-a a miniszter jóváhagyásától teszi függővé az ügyrend érvényét.

Azt tehát, hogy vajon a szervezeti szabályzat és ügyrend ellenkezik-e a törvényvel, nem a debreceni ipartestület elnöksége, hanem a mindekorai kereskedelmi kormányzat vizsgálja és állapítja meg.

A debreceni kamara ügyrend tervezetét a kereskedelmi miniszter megvizsgálta, módosította, kiegészítette és jóváhagyta, eszerint tehát az a törvényvel nem ellenkezik.

Vagyis amit az ipartestület jelentése a törvényellenesség tekintetében állít, az ismét csak *valótlan állítás*.

Azt állítja a testületi jelentés hogy:

„a kamara ügyeinek végzését ezen szűkebb körű bizottságokra bízta, ezek intézik el az összes ipari és kereskedelmi ügyeket, míg a kamara működésének tulajdonképpeni szervei, a szakosztályok és közgyűlés nem egyebek, mint olyan szervek, melyek a titkár, az elnök, az elnöki tanács és a közös bizottság nemcsak meghozott, de sok esetben előre is intézett határozatait tudomásul vegyék... Tény, hogy ezáltal nemcsak szájkosarat tett a kamara az iparos kamarai tanácsosok számára, de őket egyszersmindkorra a szőnyegen levő és már egyrészt előre elintézt ügyekhez való érdemi hozzászólástól is megfosztotta... Az államsegélyes ügyekben kizárólag a titkár referádája és intézkedése a döntő stb.“

Ahány állítás, ismét annyi tudatosan mondott *valótlan* állítás.

Mert: — már a közgyűlés hatásköréről vett fentebbi idézet világossá teszi, hogy az összes ügyek felett a közgyűlést illeti a határozás. Ezt mondja a kamarai törvény 16. §-a is. Az ügyeket, amennyiben szaktárgyalást igényelnek: a közgyűlés, amennyiben nem ilyen természetűek, vagy kivételesen sürgősek: az elnökség intézi el. A bizottságok és szakosztályok pedig szakvéleménnyel szolgálnak a közgyűlés vagy az elnökség számára. Amit az elnökség mint sürgős ügyet a bizottságok vagy osztályok véleménye alapján elintéz, arról természetesen jelentést tesz a közgyűlésnek, ami csak helyesíthető.

Hogy ez így van, bizonyítják az ügyrendből vett következő idézetek:

„Az osztályülésben hozott határozatok az osztály véleménye gyanánt a legközelebbi közgyűlés vagy ennek hiányában az elnöki tanács elé kerülnek. (9. §.)“

„A közös bizottság az elnökség által hatáskörébe utalt ügyeket tárgyalja s azokban véleményezéseket állapít meg. (11. §.)“

Amikor tehát az elnökség a hatáskörébe utalt ügyekben nem maga intézkedik, hanem véleményt kér egy olyan bizottságtól, melybe egy a kereskedelmi, mint az ipari szakosztályból 4-4 tag van beválasztva, akkor nemcsak hogy nem losztja meg jogaiktól a kamarai tagokat, sőt inkább a saját jogainak gyakorlásába bevonja őket és megosztja velük az ügyek belső vezetését is.

Ha meg a közgyűlés úgy látja jónak, hogy saját hatásköréből egyes ügyeket egyes bizottságok intézkedési körébe utal, például a bizalmasabb és mélyebb megbeszélést igénylő személyi ügyeket, államsegélyeket, ezt a közgyűlés bizonyára bölcsen teszi s minden iparos hálás megnyugvással is veszi, ha személyes vagy segélyes ügyében egy olyan bizottság határoz, melyben ott van a kamara három tiszteletreméltó elnöke s egy az ipari, mint a keresk. osztálynak 4-4 tagja. [Ez a bizottság akként tárgyal, hogy előbb kérdést intéz az illető vidék kamarai tanácsosaihoz, ipartestületéhez, ha szükséges, szemlét tartat a titkárrel, vagy más kiküldöttel s az összes adatok alapján bocsátja mérlegelés alá az ügyet az előadó. Hogy ez az előadó a titkár, az természetes. Hát ki is lenne más?

Ezeknek az állításoknak, a közgyűlés jogainak megsemmisítéséről szóló meséknek, teljesen nevétséges voltát egyébként legeklatánsabbul bizonyítja az, hogy az elmúlt évben is minden közgyűlés előtt volt kereskedelmi és ipari osztálygyűlés, a közgyűlési tárgyalások nyomtatott jegyzőkönyvei pedig 454 lapos kötetet tesznek ki. A legutóbbi (febr.) közgyűlés jegyzőkönyvi tárgyalásainak füzete is 77 nyomtatott oldal.

A jelentésnek ezek az állításai is *valótlan* állítások tehát és pedig *tudatos valótlan* állítások, melyeken nem segít az a szellemes finom hasonlat sem, hogy a kamarai tagok szájkosarat

viselnek. Mért viselnének? Szájkosár tudunkkal azoknak jár ki, akikből közveszélyesen bugyog a szó, vagy akik egy belső vad ösztöntől izeve egyebet sem tudnak, mint örökösen marni, marakodni.

Azután a következő állítás foglaltatik a jelentésben:

„Az iparosok rovására történt ezen rendszert a kamara ipartestületünk belételeire is kiterjeszteni akarta, nevezetesen egyik kamarai átiratban arról értesített bennünket, miszerint az ipari ügyekre vonatkozó előterjesztéseket jövőben ne közvetlenül, hanem mindig a kamara útján terjesszük fel a keresk. miniszter urhoz. Természetes, hogy a kamara nevében hozzánk intézett ezen átiratot előljárási ügyünk nem tehetette magáévá. Mi a kamarával szemben alárendeltségi viszonyt nem akarunk ismerni... stb.“

Ismét oda kell szögeznünk a jelentést az igazság tudatos elferdítésének szégyenoszlopához.

Az elemi tudnivalóknak alfabetája, hogy a kamara nem helyi intézmény és nem egyedül a kisiparosok érdekképviselete, hanem hét vármegye nagyiparának és kisiparának, nagy- és kiskereskedelmének, szóval egy nagy országdarab közgazdasági gondolkodásának kifejezője és törvényes érdekképviseelője, az e területen levő ipari és kereskedelmi intézmények egységbefoglalója, gyűjtőforrása, ami egy alább idézett kormányrendeletéből is kiviláglik.

A kamara kerületében 30 ipartestület, 55 ipartársulat, 20 szakegylet és kör, 13 kereskedelmi testület, több iparfejlesztő bizottság áll fenn, melyekkel — a debreceni ipartestület kivételével — a kamara a legszélyesebb viszonyban, kölcsönös tiszteletben és szeretetben él s bár hivatásánál fogva figyelemmel kíséri és összefoglalja azok szakmunkásságát, kisebb gondja is nagyobb azonban annál, hogy „alárendeltségi“ kérdésekre gondoljon és e testületek sem láttak még egyebet a kamarában, mint legmegbízhatóbb, leghatalmasabb jóbarátjukat. A basáskodás, az erőszakoskodás, az alá- és fölérendeltségi gondolatok nem bántják soha a kamarát és mért is bántanak. A kamarák komoly, okos és nyugodt munkásságu intézmények, melyeken sem a hivalgásnak, sem a nagyzási és hatalmi tébolynak tünete soha ki nem üthetnek, a kamarák az ő tekintélyüket nem lármával, hajánál fogva előrántott rosszhiszemű vádaskodásokkal, vagy épen korcsmai hősködésekkel és piszkolódásokkal, nem a külsőségek után való komikus kapaszkodásokkal érik el, hanem azzal az őszinte egyszerűséggel és szorgalmas munkálkodással, mely eredményét hiuságotól és hivalgásoktól távol, a reá szorult iparosok bajainak könnyítésében keresik.

Ha tehát a debreceni testület félelme a „belételebe való avatkozástól“ őszinte volna, akkor is agyrem volna. De nem őszinte.

A debreceni testület „belételebe“ nem akart a kamara befolyani (ezt csak a testület engedheti meg magának, mikor a kamarai belétele ügyrendét kritizálja), hanem rendes felsőbb utasítás alapján egyszerűen értesítette az ipartestületet (mind a 30-at) a kereskedelmi miniszter 28605. sz. a kamarához küldött leiratáról, mely a portómentességekről rendelkezén, azon függelékekkel végződött, hogy a testületek:

„mindennemű elem terjesztendő oly ügyekben, melyek az ipartestületekben képviselt iparosok fejlesztésére vonatkoznak, előterjesztéseiket jövőre ne közvetlenül, hanem a kerületükre nézve illetékes kereskedelmi és iparkamara útján tegyék meg, mely uton fognak elhatározásomról is értesülni.“

Ezt a rendeletet a miniszter nem a debreceni kamara kezdeményezésére, hanem általános érdekből adta ki az ügyek gyorsabb elintézése céljából, hogy t. i. ne kelljen a miniszternek a beadványt véleményezés céljából külön leküldeni a kamarához. Valamennyi törvényhatóság közigazgatási bizottsága így teszi át időnyerés céljából a vásár, vám, helypénz stb. szabályrendeleteket és még egyiküknek sem nyilat az oldalába az a félelem, hogy ezáltal a kamara alárendeltjévé válnának.

A kamara átirata világosan utalt is arra, hogy a „kereskedelmi miniszter rendelkezéséről“ értesíti kötelességszerűleg a testületet. A testület vezetősége *tudta*, hogy itt nem a kamara tendenciájával áll szemben, de azért még sem úgy írja meg a dolgot, ahogy van,

hanem elferdítve ismét tudatosan *valótlan* állít s teszi ezt az „Előljárási“ cége alatt, miáltal hivatalos előadásoknak hitelt adó férfiakat félrevezet s odaviszi őket, hogy utólag röstelkedni kénytelenitessenek egy nevében kiadott hivatalos jelentés *valótlan* állításaiért.

Végül következnek az elmaradhatatlan „fillérek“. A jelentés szerint a testület

„az iparosság „filléreiből“ (!) is fenntartott ezen testülettől (t. i. a kamarától) meg fogja követelni (!), hogy a kisipari érdekek a kamarától elvárható szakértelemmel (!) és e célból az iparosság által választott tanácsosok összességének meghallgatásával intéztesse el.“

Nagy bátorság kell hozzá, hogy éppen a debreceni ipartestület hányja fel valakinek az iparosok filléreit, de hát nézzük, hogy állanak a fillérek?

A kamara, illetékkönyvei szerint, az elmúlt évben a debreceni kézműves iparosokra kivetett 1930 kor. illetéket, egyéb iparosokra 1043 koronát, ez összesen 5973 korona. Üsünk le behajthatatlanság címén csak 10 %-ot, marad 2676 korona. Ennyit fizettek az összes debreceni kis- és nagy, képesítéshez kötött és más iparosok.

Ezzel szemben a kamara debreceni ipari célokra, helyi szakoktatási segélyekre, tanulmányi utazásokra, ösztöndíjakra, tanonc- és munkásjutalmakra, ipartestületi karácsonyi kiállításra stb. ugyanazon évben folyósított debreceni kezdekhez 2820 koronát. És ha létrejön az a kézművesiskola, melynek létesítéséről most tárgyal a kamara a minisztériummal, akkor ezen átlag minden évben egyenlő kiadásokhoz még évi 2000 kor. járul, vagyis a kamara évenként közel 5000 koronát áldoz helyi ipari célokra.

Amit tehát a kamara fillérekben beszéd az iparosoktól, azt krajcárokból és garasokból adja nekik vissza.

Elmondhatja-e ugyanezt magáról a debreceni ipartestület?

Míg a kamara 1737 korona értékű fillérel terheli meg évente a debreceni képesítéshez kötött iparosokat és az áldozat fejében mintegy 5000 koronát folyósít helyi ipari célokra, azonkívül nagy összegeket tud eszközölni a kereskedelmi kormánytól is szaknevelési és államsegélyekre, kiállítási és más ipari közcélok gyámolítására, emellett eredményes szószólója tud lenni az iparosok érdekeinek egy a miniszternél, mint más egyéb hatóságoknál. Végül idehaza is türelemmel és szeretettel bibelődik ügyes-bajos dolgokkal, addig a tisztelt ipartestületnek van lelke évenként 12—14,000 korona összeget kisarcolni ugyan ezen iparosokból egészen improduktív célra, egy hivatal fenntartására. Mit nyújt ezért cserébe a t. testület a helyi kézműves-iparnak?

Az országban nincs egyetlen ipartestület sem, melynek működése annyira meddő volna, mint a debrecenié és nincs, a melyik olyan költséges volna, mint ez.

Ez onnan van, hogy itt tulajdonképpen nincs is ipartestület és a debreceni iparosok tulajdonképpen nem is ismerik az ipartestületi intézményt. Itt nem annak az iparosokkal érző, pátriárkális, atyáskodó és nekik mindenben védelmet, barátságot nyújtó intézménynek szervezték, a minek kellett volna, hanem egy rideg és száraz, hatalmaskodó hivatalnak, melynek keze alól hogy kiváltásuk magukat az iparosok, erre érdemes volna évi 12—14,000 koronát áldozniok, ők azonban a fenntartására áldoznak ennyit.

Azt a bürokratikus munkát, melyet azelőtt az iparhatóság egy-egy 800 forintos fizetésű fogalmazója, vagy nyilvántartója végzett, végzi most nagy keretekben és sok különös külsőségek közt az ipartestület.

Mikor Debrecenbe jöttem, látva azt a nagy lábat, melyre a testület egész háztartása állítva van s látva azt a curiai teljes tanácsüléseket lefűző szertartásokat, melyekkel a testületi működés vitetik, el voltam telve csudálattal és örömmel s nem győztem magasztalni a testületet, mert azt gondoltam s méltán gondolhattam, hogy ha a külsőségekre ennyit áldoz a testület, milyen fenékig teffel lehet annak az igazi, belső működése? Sajnos, azonban ebből ki kellett jőzanodnom.

Szerény nézetem és észleleteim szerint

ennek a ferde irányban való fejlődésnek az igen t. testületi elnök ur az oka, a ki hihetetlen mértékben kifejtett hiuságában nem testületi elnöknek, nem aféle ipari atyamesternek akarta magát megtenni, hanem „hivatalnőknöknek“, mint amilyen a törvényszéki, vagy táblai elnök, illetve tán a kormányelnök.

Ugy ül ott a t. elnök ur az ipartestületi üléseken, hogy épen csak az aranyalma hiányzik az egyik kezéből s az uralkodói jogar a másiktól és hiszem, hogy további működése alatt még pénzt is fog veretni a saját képével.

Pedig nem a miniszterelnöki mintára lemásolt újévi üdvözlő küldöttségek, nem a főispáni fogadások sorrendezési kanapé-kérdései, nem a szónoklati irány örökös szópatkzásai, nem az örökös paragrafus-nyargalások és hivatalosdi-játékok az ipartestületek méltó feladatai, hanem egészen mások és sokkal egyszerűbbek, sokkal jótévőbbek.

Ha már annyi jó tanácsot és utbaigazítást sziveskedik a tisztelt testület én nekem adni, legyen szabad e szerény intelemmel és jótanácscsal azokat egyszer nekem is viszonozni.

És ezzel a filléreket is elintéztük volna. A kamara egy tiz esziendős ciklus alatt a debreceni kézműves iparosoktól elvesz 17000 koronát és ad érte nekik csak egyedül a saját pénztárából, minden más munka és kieszközlés nélkül háromszor annyit, — a t. testület ugyanezen idő alatt elvesz tőlük 120—140.000 koronát s ad érte nekik elnöki tekintélyt és hivatali erélyt.

A kamara vajmi nyugodtan és vajmi tiszta lelkiismerettel tekinthet vissza működésére, kárt nem tett sehoh s szerény, csendes munkája nyomán vetés kezd zöldelni mindent. Ha talán valami borulat esik tudatára, ez az, hogy épen a debreceni ipartestületet mindig a többiek felé emelte s neki mindent különösen szívesen igyekezett kieszközölni. Nagy vágya volt a testületi betegségyelő-pénztár elnyerése, nos, elnyerte. Meg kellett győződve lennem, hogy tényleg nagy hasznukra lesz a kézműves iparosoknak, mert azt kellett hinnem, hogy a hatalmas szervezetű debreceni ipartestület elkezeli könnyen s mondhatni ingyen és így majd a járulékbefizetések tisztán a betegségyelés tulajdonképeni kumánus céljaira esnek. Most látom ugyanebből a jelentésből, hogy ott is 5377 korona külön tisztifizetés terheli az iparosokat. Utólagos megbánás illetheti talán azt a buzgólkodást is, amely a szerencsétlen csizmadia-szövetkezet nagy államségeit igyekezett kieszközölni. De ezt is az ipartestület kérte és úgy kérte, mintha az az összes iparosok hön óhajtott kérelme volna. Ki gondolhatta akkor, hogy itt is, mint minden téren, csak az osztály-sarcolás és az önzés hangzatoskodik.

És most összegezek:

Feltéve, hogy az ipartestületi jelentés minden állítása igaz volna: nem nagyzás-e, hogy az ipartestület vezetősége akar itélkezni oly intézmény (ha mi is címek után kapaszkodnánk, azt mondanám: oly közhatóság) belső ügyvitelében, amely intézmény működését külön törvény szabályozza, saját ügyrend irányítja, maga a miniszterium ellenőrzi és végül az iparosok és kereskedők bizalma által kiválasztott 64 tag vezeti?

(Szegény jó Pichler jut eszünkbe, aki saját külön örökösével vigyázott a hazára!)

Azonban az ipartestületi jelentésnek nemcsak minden állítása nem igazság, de amint kimutattam, mind valótlan, még pedig rosszhiszeműen kiirt valótlan.

Miféle érdek lehet tehát az, mely mérgezett fegyverekkel ellentét akar becsempészni egy ezer bajjal küzdő osztály tagjainak lelkébe azzal az intézménnyel szemben, amely intézmény egyedüli hivatását ez osztály érdekeinek felkarolásában és tagjai bizalmának megnyerésében keresi?

Ez csak abból az igazán lelketlen ravaszágból és önző gondolkozásból sarjadhat, mely ellenséget keres mindenáron és a legjobb barátira akarja ráfogni, hogy ellenség, hogy a saját nélkülözhetlenségét kimutassa.

Hogy ki lesz az ipartestületi elnök, azzal nem törődöm, mert nem tartozik reám. Hogy

kiket választ meg az iparosság kamarai tagokul, az sem érint, mert én elvégre legjobb tudásom és becsületelem szerint megmondok minden ügy elintézésénél a magam tanácsát és azt el is fogadhatják, el is vehetik, — de hogy önző mellékcélok elérése végett frivol játékok üzzön valaki nagyon komoly érdekekkel és korteseszköznek felhasználja annak az intézménynek igazialan meghurcolását, amely intézménynek vezető-tisztviselője vagyok, ezt nem tartottam megengedhetőnek és kötelességet ismertem, hogy abban az órában, amelyben kezembe került a valótlan állításokkal telt jelentés, szót kérjek és az iparos-osztály megteveszteni szándékolt tagjait őszinte rokonszenvvel és tisztelettel figyelmeztessem, hogy hiszékenységgel csunya játékot üznek.

Ha Tóth Kálmán ur megakarja az iparosokat szabadítani az ellenségüktől, akkor ne a kamara ellen támadjon, hanem szabadítsa meg őket saját magától, mert úgy látom, hogy ebben a városban más ellenségük nincs és ő fogja őket kiszámítható idő alatt végleg tönkretenni.

Debrecen, 1905. február hó 22-én.

Szávay Gyula,

keresk. és iparkamarai titkár.

VIDÉK.

Előgett asszony. Déváról jelentik: Cebe községben Jank Acán háza kigyuladt és a tűz oly gyorsan terjedt, hogy az egyedül otthon levő asszony csak négy gyermekét menthette meg. Ezután az asszony újból az égő házba ment, hogy pénzt kihozza, de a tető beszakadt és az asszony bennégett.

Végzetes esés. Nagy szerencsétlenség történt tegnap Hajdusoboszló mellett. A 102. sz. vasuti órháznál lakik Farkas László pályőr. Farkas tegnap az akácfa tisztogatásával, galyázásával volt elfoglalva. Amint az egyik fán dolgozott, gyengeágra lépett. Az ág letört, a szerencsétlen ember mintegy hat méter magasságban földre zuhant. Esés közben a fák több helyen is súlyosan megsebeztek. Farkas fejfel esett lefelé a földre, hol a fél arcáról teljesen ledörzsölődött a bőr. A sok sebtől vérző embert eszméletlenül szállították be a debreceni kórházba.

A bösözörményi városháza. Hajdubösözörmény város képviselőtestülete tegnap délelőtt közgyűlést tartott, amelyen az új városháza építésével egyhangulag Berger Jenő debreceni építész bizta meg.

Szerelmi dráma. Sásdról jelentik: Grill Jakab kapos-szegesői lakos szerelmes volt Schild Erzsébetbe, aki azonban menyasszonya lett Vetler Andrásnak. Grill meglette őket és revolverrel rájuk lőtt, de nem talált. A csendőrség Grillt elfogta. Egy tanu szembesítése alatt Grill hirtelen megragadta a vallató csendőrnek szuronyos puskáját és a szuronyt maga felé irányítva, mellével teljes erejéből a szuronyba dőlt. A másik csendőrnek sikerült Grillt úgy meglöknie, hogy csak csekély sérülést szenvedett.

Tűz a szomszédban. Vámos-Péresen özv. Weisz Jakabné lakóháza kéménye kigyuladt. A szerte szálló sziporkáktól azután kigyuladt a szalmatetőzet. A tűz rohamosan terjedt s leégett az egész ház, az utcára nyíló bolthelyiséggel együtt.

A válság.

A politikai világ teljesen a függetlenségi párt tegnapi határozatának a hatása alatt áll. Ma délelőtt nem volt ugyan ülés a képviselőházban, de tömérdek képviselő járta a parlament palotáját. Az újabb hírek iránt való érdeklődésen kívül praktikus szempontok hozták be a honatyákat: a gazdasági bizottság

tegnap kiutalványozta a fizetéseket s ma délelőtt valóságos népvándorlás volt a főpénztárba, a honnan a képviselők fejenként tizenhat darab százkoronást vittek el. Nagyon sok kellemetlen meglepetés is volt a főpénztárnál: eddig százhatvanhét tizenest tiltottak le.

Délelőtt lett volna a tegnap megválasztott osztályok megalakulása is, de csak négy alakult meg. A második, mely Szederkényi Nándort választotta meg elnöknek s Kálosi Józsefet jegyzőnek, a harmadik: elnök Sággy Gyula, jegyző Benyovszky Sándor, a hetedik: elnök gróf Zichy Jenő, jegyző Szász Zsombor, a nyolcadik: elnök Guiner Gyula, jegyző gróf Balthen István. A többi osztály tagjai oly kevesen jelentek meg, hogy a megalakítást elhalasztották.

A Házban járó politikusok természetesen a helyzettel sokat foglalkoztak. Polónyi Géza, Bolgár Ferenc, gróf Zichy Aladár és Szederkényi Nándor is megállapították azt a tényállást, hogy az ellenzéki többségben vannak azok, a kik az átmeneti kormányról tudni sem akarnak.

Ha a függetlenségipárt vezetői célszerűbbnek látják is, hogy az átmeneti kormány megalakítására beigérjék a támogatásukat, a párt nagy része ehhez nem fogja adni a szavazatát. Az ujoncjutalékot nem obstruálják meg ugyan, de ellene szavaznak.

Nagy érdeklődéssel vannak politikai körökben a szabadelvűpárt esti konferenciája iránt is. Egyik szabadelvűpárti képviselő ezt jelentette ki a párt hangulatáról a képviselőházban:

— Megadjuk az átmeneti kormánynak az ujoncokat, ha a — függetlenségi párt is megadja.

Ez a föltétel pedig ugyancsak fogós.

A vezérek különben tovább tanácskoznak. Ma délelőtt tíz órakor gróf Apponyi Albert és Kossuth Ferenc felkeresték budai palotájában gróf Andrassy Gyulát. Fél tizenegy órakor Darányi Ignác is a palotába érkezett, ahonnan néhány perccel délelőtt Apponyi eltávozott ugyan, de a másik három politikus még együtt maradt.

Just Gyula, az új elnök az egész délelőttöt a Házban töltötte és adminisztratív ügyeket intézett el. Nagy volt az élénkség a függetlenségi pártkörben is, ahol Kossuth Ferenc is megfordult.

A szövetkezett ellenzék egy párttá egyesül.

Egy előkelő ellenzéki párti politikus mondotta a következőket:

Azt az ellentállást, amelyet Bécs kifejt, nekünk okvetlenül meg kell törnünk. Meg kell törnünk a nemzet érdekében, hogy megmutassuk: itt csak egyetlen akarat érvényesülhet és ez a nemzeté. Ha ez nincsen, vagy nem lehet így, akkor a mi alkotmányunk csak dajkamese, a valóságban pedig oroszva dolgozó abszolutizmus. Ebben

az esetben rá kell bírni, hogy szint valljon. Hadd lássunk világosan. De erre nem lesz bátorsága soha. Következésképen a nemzetnek van igaza, vagyis nekünk, akik ezt a nemzetet képviseljük.

Az elmúlt parlamentben azt mondták: a nemzet ilyen irányban nekünk nem adott megbízatást. Azt mondták itéljen a nemzet. A nemzet ítél. Most ezt az ítéletet nem veszik tudomásul. Azt mondják, csak a lex Dániel dolgában adott nekünk igazat, mert csak ebben kérdezték meg. De újra megkérdezni nem mernék, hanem ki akarnak bennünket éheztetni.

Ezt pedig nem szabad megengednünk.

A lex-Dániellel szemben szövetségünk. Egy kormányval szemben elég volt a szövetség. A bécsi ellentállással szemben egyesülnünk kell. Egyesülni egy párttá. Az új-pártnak, néppártnak, a disszidenseknek be kell olvadni a Kossuth-párthoz. Meg kell egyezni egymással, az elvek tekintetében. Le kell mondani a személyes kívánságokról és érdekekről. A haza kívánja, ennek a kívánságnak pedig alá kell rendelni minden más kívánságot. Még ha a disszidensek egyrésze nem is tartana a tömeggel, a többség akkor is meg van, mert ha mi uralkodunk a helyzetet, a hervátok, a kik Magyarországgal és nem Ausztriával szerződtek, a magyar többséggel szavaznak.

Igy megkapjuk az abszolút többséget és ez a kifogás is megszűnik Bécsben.

Az ilyen egyesülés eszméjét már felvetették nálunk és ha Bécs sokáig okoskodik, ez lesz a válasz.

Megmutatjuk, hogy Magyarország és a magyarság érdekének minden más érdekét alárendeljük.

A VÁROSHÁZARÓL.

A szervező bizottság ülése. Debrecen város szervező bizottsága hosszú szünetelés után ma délután Domahidy Elemér főispán elnöke alatt ülést tart.

Szalay Béla dr. kerületi orvos. Az Amerikába távozott dr. Szentpály Béni lemondása folytán megüresedett II. kerületi hatósági orvosi állást, — melyet hosszabb idő óta dr. Szalay Béla orvos helyettesített, — tegnap töltötte be Domahidy Elemér főispán s ez állásra dr. Szalay Bélát kinevezte. A helybeli orvosok kar eme népszerű, lelkiismeretes tagjának kinevezése általános megelégedéssel találkozott.

Faarverelés a Pallagon. A városi házipénztár javára a jövő héten faarverelés lesz a Pallagon, a mikor is hasáb nyírfákat árvereznek el. Az érdeklődő közönség az árverésre hirdetményileg fog figyelmeztetni.

SZÍNHÁZ.

Trubadour.

És annyi balszerencse közt s oly sok vizsálya után tegnap végre operaelőadásban is volt részünk. A debreceni közönség finom izléséről tanuskodik az a körülmény, hogy a nézőtér a nyitány első ütemére szépen megtelt, dacára annak, hogy a műsorváltozás réme Dampokiesi kardként függött a jegypénztár fölött és sokan abban a véleményben voltak, hogy a Verdi-operát az utolsó percben mondja le valamelyik szereplő.

A Tánkszínház családok feltevéseiben. A szezon első operaelőadása lezajlott, a nemes, drámai-csodá egy estén keresztül elfoglalta a trónt a debreceni színház birodal-

mában s hisszük, hogy uralkodása nem lesz pünköszt királyság.

Mert az a nagy szeretet, az a nagy jóakarát, melylyel a közönség az első operaelőadást kitüntette, annak a közönségnek volt félre nem magyarázható megnyilatkozása, hogy igenis a debreceni színház műsorában helyet kell biztosítani az operamuzsikának is.

Hogy mit várhatunk a vidéki énekestársulatoktól, hogy mennyit nyújthat egy operett-műsorra szervezett színházi személyzet operaelőadásában, azzal mindenki tisztában van. Teljes egészében kifogástalan senki nem remélhet s nagyon meglehetünk elégedve, ha csak egyes részletekben kapunk is élvezhetőt. A tegnapi operaelőadásnak pedig e tekintetben nagyon sok sikerült részletéről számolhatunk be s az általános hangulat kielégítő, ha tekintetbe vesszük, hogy a mi énekestársulatunk rendszeresen nem volt elkészítve az operaelőadásokra s a Trubadour-ral is ötletszerűleg állottak a közönség elé. Ha az igazgatóság munkatervében komoly pozíciót igyekszik biztosítani a nemes muzsikának, úgy a rendszeres gyakorlat révén bizonyára nem állanánk ott az opera-előadások tekintetében, ahol most állunk s nem lenne szó a kezdet legelején.

Sugár Arankát csaknem mindég, de a toronyjelenet után valósággal ünnepelte a közönség, nagyon sikerült Rományi Mária-nak a börtönjelenetben sok izléssel előadott énekszámát, Karacs Imrének a második jelenet színpalot mögötti dala emelendő ki első sorban, egyébként nagyon óvatos volt s legkevésbé sem hazárdirozott a magas hangokkal, még ott sem, ahol a közönség már csak a hagyományokra tekintettel is elvárta volna. Mezey Andor tisztességes közreműködése is jöleső volt. Szilágyi Aladár járult hozzá az előadás sikeréhez, melyből derekasan vették ki részüket a karok. Huber Miksa karmester nagy körültekintéssel vezette a zenekart s az erős lélekjelenléte sem maradhat elismerés nélkül. Sz. Z.

Ternyei Lajos szerződötése.

Ternyei Lajost, ki kétségen kívül legkiválóbb szerelmes színésze a vidéknek, Zilay Gyula igazgató újabb két évre társulatához szerződötette.

Színházi hírek. Ma, pénteken kerül színre Róbert Marschall 3 felvonásos bohózatos szerelmi drámája a „Killierankie herceg”. Szombaton kerül színre Herceg Ferenc 4 felvonásos életképe a „Gyurkovics leányok”. Az életkép főbb szerepeit T. Csige Böske, Hahnel Aranka, Havasy Szidi, P. Menszáros Margit, Rományi Mária, Csontos Gyula, Palágyi Lajos Iványi Antal, Faragó Ödön, Szilágyi Aladár és Virágháti Lajos játsszák. Vasárnap két előadás lesz, d. u. színre kerül Strausz József 3 felvonásos operettje a „Tavaszi”. Este lesz a premierje dr. Guthi Soma 3 felvonásos bohózatának a „A szaharai konzul”-nak. A bohózat főbb szerepeit Hahnel Aranka, Jeszenszky Irén, Krémer Jenő, Faragó Ödön, Sebestyén Géza, Csontos Gyula, Iványi Antal, Szilágyi Aladár, Halász Alfréd és Püspöky Rózi játsszák.

Rózsa Lili Aradon. A fővárosi közönségnek nem volt alkalma annyi „János vitéz”-ben gyönyörködni, ahány alakítója Aradon lesz ennek a szerepnek. Zilahiné és Felhő Rózi fogják az első előadásokon az operett címszerepét játszani, tavasszal pedig ugyanebben a szerepben fog vendégkép fellépni Rózsa Lili, a debreceni színház primadonnája.

Szerződötések. Dr. Janovics Jenő, a kolozsvári nemzeti színház új igazgatója a jövő tavasztól szerződötette újabb társulatához a következőket: Sárossy Paula első szubrette énekesnőt Komjáthy János kassai társulatától, Tóvölgyi Margit hősnőt és Horváth Paula társalgási színésznőt, Dezséry Gyula jellemkomikust, a kolozsvári nemzeti

színház jelenlegi tagjait. — Kövessy Albert a pécsi színház új igazgatója szerződötte a tavasztól Károlyi Leonát, a kolozsvári nemzeti színház kiváló énekesnőjét. — Komjáthy János a kassai színház igazgatója szerződötte a tavasztól Tábori Frida énekesnőt és Pápay Lajos baritonistát. — Makó Lajos a szegedi színház új igazgatója eddig szerződötte a következőket: Felhő Rózi, Tibor Lóri, Krémerné Lili és Rományi Mária énekesnőket, Hadrik Anna, P. Menszáros Margit szende, Mészáros Giza naiva, Kendi Boriska társalgási, Cs. Almásy Julia anya, Szelényi Emilia komika, Klenovics György a nagyváradi színház kiváló tagja hősszerelmes, Palágyi Lajos szerelmes, Krémer Jenő operette buffó, Mezey Andor baritonista, Kalmár József tenorista, Mezey Péter kedélyes apa, Fenyéry Mór jellemszínész, Csontos Gyula lírai szerelmes, Szilágyi Aladár komikus, Virágháti Lajos komikus, Mülner Mátyás karnagy. — Farkas Ferenc dr. az északmagyarországi színkerület új igazgatója szerződötte husvétől újabb társulatához a következőket: Baróthy Antal hős és jellemszínész Komjáthy János társulatától, Tukoray Loránt komikus, Lukinszky Tibor lírai szerelme, az országos színészeti akadémia végzett növendékét.

Vasárnapi bérletes előadások.

Makó Lajos színház igazgató vasárnap este is bérletben akar a szezon hátralevő részében előadásokat tartani. A kívánt időre ugyanis a bérleteket nem tudja lejátszani. Erre vonatkozólag kérelmet adott be a színügyi bizottsághoz. Ha a kérelmet teljesítik, akkor a bérlelőközönség minden premiért először kapja és pedig minden három hétben egy-egy bemutató előadást.

UJDONSÁGOK.

* **Ünnepelt altisztek.** Lélekemelő ünnepély színhelye volt tegnap este a vasuti állomás II. osztályu étterme. A máv. altisztkör bucsuzott el négy derék munkában megőszült kartársától, a kik több mint harminc évi kitartó munkásságuk után a jól megérdemelt nyugalomba vonultak. Az ünnepély 9 órakor kezdődött, melyet Tolnay Kornél üzletvezető szép üdvözlő beszéde nyitott meg. Ezután Szücs István, az altisztek elnöke mondott meleg hangu bucsuzást az öreg kollégákhoz: Koresmáros Ferenc, Höflinger József, Gálík András és Szabó Antalhoz. Ezután terített asztalhoz ültek, hol jó bor és vig cigány-muzsika mellett sokáig együtt maradt a társaság. Az ünnepelt családjaikkal jelentek meg s ott ültek az asztalfőn Tolnay Kornél üzletvezető, Siegmeth Károly főfelügyelő, Berényi Lajos, Motesický Hugó felügyelők, Májerszky Mihály főellenőr, Stingly Kálmán állomás- és Garda fűtőházi főnökök mellett. A vacsora után Juhász Gábor nyújtotta át az ez alkalomra készített emléklapot és ezüst serlegeket. Az előbbi Szücs Sándort, az utóbbi Löfkövi Arthurt dicséri. Kellemes meglepetés volt a kör dalárdájának üdvözlete, kik tegnapi szereplésükkel megerősítették róluk eddig is táplált véleményünket.

* **Csatlakozás a debreceni cukorrépa termelőkhöz.** Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a debreceniek átírata kapcsán elhatározta, hogy az aradvidéki cukorrépa termelők érdekszövetségét legközelebb szervezni fogja, teljesen olyan alapon, amint azt az átírat megjelöli.

* **Elüljárósági ülés.** Az ipartelep elüljárósága tegnap délután Tóth Kálmán elnöke mellett rendkívüli gyűlést tartott, melyen a február 2-dikáról elintézetlenül maradt folyó ügyeket intézte el. A gyűlés igen rövid ideig tartott.

* **Katonai felülvizsgálat** volt tegnap *Vogl* ezredes és *Rásó* Gyula alispán elnöklése alatt. Jelen voltak továbbá *Nagy Győző* ezredes és dr. *Bruckner* Ernő tb. főorvos. Négy hadkötelest a katonai szolgálatból elbocsájtottak.

* **Március 15.** Közeleg a magyar szabadság ünnepnapjának évfordulója, a melyen a főiskolai ifjúság is hazafias lelkesedéssel áldoz a márciusi ifjak, a dicső elődök emlékének. Nagy buzgósággal készülnek a nagy nap megünneplésére. A mult napokban közöltük az ünnepségek műsorát, melyet az ünnepet rendező „Magyar Irodalmi Önképző Társaság” állított össze. Ezen műsor kiegészítésül tudatjuk, hogy a *Petőfi-szobornál*, ahol az ünnepségek első része lesz, az ifjúság részéről beszédet mond *Kiss Endre* joghallgató és szaval *B. Kiss Pál* joghallgató. A rendezőség ártírt a helybeli dalkörökhöz, hogy az ünnepélyen vegyenek részt énekszámokkal; e kérésnek hazafias dalköreink bizonyára készséggel fognak eleget tenni.

* **Elismerés Brück Gyulának.** Magyarország legrégebb zenei újságja, a *Ságh* József szerkesztésében megjelenő „Zenelap” legutóbbi száma vezérhelyen emlékezik meg a debreceni zenede művésztanáráról, *Brück* Gyuláról, a kinek arcképét is közli az első oldalon. A méltatás, mely *Brück* zenei pályafutásáról és kompozíciójáról szól, a legnagyobb elismerés és dicséret hangján ír *Brück*ről s gratulálja a zenedét ahhoz, hogy a zongoratanzak vezetőjéül ezt a kiváló embert sikerült annakidején megnyernie.

* **A kamara háziipari iskolái.** A kamara a földmívelési miniszter támogatásával 7 háziipari iskolát tart fenn a kerületben. Számai titkár most indult utnak ezek látogatására, hogy felülvizsgálja az eddigi eredményeket. Ma *Püspökladány* és *Szoboszló* iskolája van soron, a közelebbi napokban pedig *Nyiregyháza*, *Nyirbátor* és *Nagykállóc*. Közben két félhivatalos mulatságban is segít résztvenni a titkár, és pedig 26-án a törökszentmiklósi ipartestület mulatságán felolvas, márc. 4-én pedig *Karcagon* vesz részt egy hasonló estélyen.

* **Az iparkamara jegyzőkönyve.** Tegnap jelent meg s küldetett szét a tagoknak keresk. és ipartestületeknek és hatóságoknak a kamara legutóbbi közgyűlésének (február 9.) jegyzőkönyve. Hatalmas munkát ez, mely 77 nyomtatott oldalra terjed s világos elrendezésben, beszédes felsorolásban ismerteti a közgyűlés tárgyalásait és határozatait. Benne feltalálható a kamara egész ügyforgalmának ismertetése is, úgy hogy egy-egy ilyen jegyzőkönyv egy teljes nyilvántartást képez mindarról a munkásságról, mely a kamarát az előző közgyűlés óta ülésben vagy belső kezelésben foglalkoztatta.

* **A vasárnapi protestáns-estély.** Vasárnap délután 5 órakor tartja 14-dik protestáns-estélyét a főiskolai „Hittanszaki Önképző Társulat”. Az estély most is bizonyára fényesen fog sikerülni, annyival is inkább, mivel a szereplők teljes igyekezettel fognak közreműködni. A műsorból kiválik *Gergely Antal* mezőturi ev. reform. lelkész szabadelőadása a világosságról; a kiváló tudós és egyházi

író előadása széles körben kelt érdeklődést. A közönség kedves ismerősét, a jókedvű fiatal poétát, *Baja Mihályt* viszont fogja látni; a jó tollu költő legújabb verseiből néhányat fog felolvasni. Általában a műsor többi száma is igényt tarthat a közönség érdeklődésére. A jegyek kaphatók *Csáthy Ferenc* könyvkereskedésében. A jövedelmet jótékony célra fogja a rendezőség fordítani.

* **Elvi jelentőségű határozatok.** A pénzügyminiszter legutóbb kimondotta, hogy azoktól a kereskedőiktől, akik adótartozásukat több éven át nem fizetik, az italmérségi engedély elvonandó. A közigazgatási bíróság legújabb határozata szerint egyházaknak és felekezeti iskoláknak megszavazott községi segélyekről kiállított nyugták bélyegkötelesek. A pénzügyminiszter legutóbb kelt határozata értelmében a közhivatalnok árvái részére kijáró nevelési járulék a lefoglalható járandóságok közé tartozik.

* **Pályázat gázmesteri állásra.** Debrecen város tanácsa pályázatot hirdet a világítási vállalatnál megüresedett gázmesteri állásra, melynek javadalmazása: 1600 korona fizetés, lakás, fűtés, világítás és jutalék. Pályázni március 15-dikéig lehet. Részletes feltételek *Körner Adolf* tanácsnoknál tudhatók meg. Oszintén óhajtjuk, hogy a pályázók szakértelmükkel, ne a protekciójukkal győzzenek.

* **Csiky Lajos nyilatkozata.** A helyi lapok mai számában olvasom a hirt, hogy a debreceni egyetem érdekében a jövő hó folyamán Északamerikába utazom s hogy ez ügyben a jövő hó 8-ikán gyűlés lesz a város háza nagytanácstermében, amelyre egyik lapunk szerint én meg is hívom a nagy közönséget. Tény, hogy jelzett tervem érdekében jövő hó 8-án gyűlés lesz a város háza nagytanácstermében, a melyet azonban nem én, hanem más arra teljesen illetékes előkelőségeink fognak összehívni. A tulkorai hirt nem tölem eredt s nagyon kérem lapjainkat, hogy az ügy érdekében ne foglalkozzanak e kérdéssel mindaddig, míg én föl nem kérem arra őket. Teljes tisztelettel Debrecen, 1905. február 23. *Csiky Lajos*, theol. tanár.

* **Állami tisztviselők hangverseny-estélye.** A debreceni állami tisztviselők választmánya legutóbb elhatározta, hogy a decemberről elmaradt hangversenyestélyt márc. első felében tartja meg. A mulatság jövedelmét a tisztviselő-alap növelésére fordítják. A hangverseny műsorát helyi művészek és írók látják el. Hangverseny után tánc lesz.

* **Elfogott betörő.** Bizonyára sokaknak élénk emlékezetében él még az a vakmerő betörés, melyet egy ismeretlen tettes *Agrikola Adolf* kir. táblabíró lakásán elkövetett. *Agrikolák* furdón voltak, mikor a betörésről értesültek s táviratilag hívták őket haza. A városi bérházban lévő lakásukat feltörve és kifosztva találták. A rendőrség által akkor megindított nyomozás nem vezetett eredményre s má-már úgy látszott, hogy örökre kiderítetlen marad. Ekkor váratlan eset történt. Ugyanis ez idő tájtban *Kassán*, *Aradon*, *Miskolcon* és *Kecskeméten* hasonló betörés történt, ami ezen városok rendőrségét is talpraállította. Hosszas, fáradtságos nyomozás után sikerült a tettest *Eperjesen* tegnap *Mahajik István* kelmepestő személyében elfogni és letartóztatni. A nyomra a nála talált ékszerek vezettek, melyek mint megállapították, azonosok a fent elsorolt városokból, betörés útján eltűnt ék-

szerekkel. Ebből az ügyből kifolyólag rövidesen még sok letartóztatás várható, kik leginkább mint orgazdák szerepelnek a bűnesetben. A betörőt — mint értesülünk — az aradi királyi ügyészséghez fogják kísélni.

* **A kereskedő ifjak társulatától.** A Takarékos és Hitelintézet tekintetes igazgatósága 20 koronát volt szíves társulatunknak adományozni, mely összeget köszönettel nyugtázok. *Somossy László*, a debreceni kereskedő ifjak társulatának elnöke.

* **A hódmezővásárhelyi egyetemi kirándulás jövedelme.** Olyan fényes anyagi és erkölcsi sikert értek el a főiskolai diákok *Hódmezővásárhelyen* kirándulásuk alkalmával, amilyen az egyetem javára rendezett hangversenyek történetében páratlanul áll. A felülfizetések, illetve adományok még most folynak *Kmettykó József* városi főjegyző kezeihez, s a hódmezővásárhelyi polgárok lelkesedéssel adják adományait a hazafiság és tudomány templomának, a debreceni egyetemnek alapja javára. *Hódmezővásárhely* város tanácsa előljár a példával, mert amint értesülünk, a jövő hó elején tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a debreceni egyetem javára több ezer koronás alapítványt tegyen. Ezt az alapítványt a kirándulás tiszta jövedelmével együtt fogják kezelni. Így a kirándulásból eredő összes bevétel körülbelül hat-hét ezer koronára rug. Erre a fényes sikerre ifjúságunk minden időben büszke lehet.

* **Adózók figyelmébe.** Az 1903/4-ik évi földadó, 1902/4. házadó, 1903/5. I., II., 1904. IV. osztályu kereseti adó, 1903/1904. tőkekamatadó, 1902/3. általános jövedelmi pótdadó, 1903/4. nyilvános számadásra köt. vállalatok adó kivetési lajstromai elkészülvén, az 1888. évi XLIV. t.-c. 16. §-a értelmében folyó évi február hó 27-ik napjától március hó 10-ik napjáig a városi adóhivatalban közszemlére lesznek kitéve. Miről a t. adófizető közönség oly felhívással értesítettik, hogy ezen lajstromokat említett helyen a hivatalos órák ideje alatt bármikor tekintsek meg és ha a kivetés ellen alapos kifogásuk volna: felszólalásaikat a városi adóügyosztálynál 15 nap alatt annyival inkább adják be, mivel az e tárgyban később beérkező panaszok figyelembe vételén nem fognak. Debrecen, 1905. évi február hó 23-án. A városi adóügyosztály.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: *Rózsa Albertné* ref. 65 éves, *Nagy Ferenc* ref. 27 éves, *Kasza András* ref. 75 éves, *Borsi Andrásné* ref. 65 éves, *Pap József* ref. 65 éves, özv. *Szabó Sándorné* ref. 57 éves.

* **Furcsa levelezőlap.** Tegnap *Kovács József* polgármester címére Amerikából egy francia nyelven írt levelezőlap érkezett. Hivatalosan és pontosan lefordították a város házán a francia szöveget, de bizony abból nem sokat lehet érteni. Valamelyik vallási rajongó írta s a vallásosságot dicséri, de hogy miért, azt nem lehet megérteni. Valószínű, hogy az általános vasárnapi munkaszünet behozatala mellett akar a levelezőlap állást foglalni. A levelezőlapon aláírás nincs.

* **A népkönyha** iránt a közönség részéről sokkal kevesebb érdeklődés mutatkozik, mint az előző években, holott a szigorú és hideg tél sokkal nagyobb mértékben kényszeríti a szűkölködőket, hogy ezt elkerüljék, úgy hogy naponta 6-700 szegény kap ott meleg ételt. Miután a városi és az alábbi adományok csak rövid ideig fognak eltartani, kénytelen lesz a bizottság ez áldásos intézményt már március első napjai-

ban ünnepélyesen bezárni. — Adományok a következők: Thót Ferenc nyug. jogtanár két ízben 20—20 kor., Nyilasy Károly, Sesztina Jenőné, Budaházy Zoltán, Hentes és mészáros ifjuság 20—20 kor., Budaházy Istvánné, Kola Jánosné 10—10 korona, Kiss István 8 kor. és 45 kg. buzaliszt, özv. Szőke Jánosné és Szőke János ref. tanító 2—2 kor. Debrecen, 1905. febr. 22. Szücs Kálmán nőegyleti pénztáros.

* **Köszönetnyilvánítás.** A debreceni takarékos hitelintézet r.-t. tek. Igazgatóságától 50 koronát kaptam a siketnémák javára, melyért hálás köszönetemet annak megjegyzésével fejezem ki, hogy az 50 koronát a siketnémákat gyógyító egyesület pénztárába befizettem. Oláh Károly tanácsnok.

* **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképmagytitási műterme** Piac-utca 44. dr. Ujfalu-ssy-ház. Allandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő kirakatokban.

* Az angol lírálynó szálloda éttermében minden este cigány-zene.

* **Báli keztük, legyezők, crepe de chine, moulin depoi, liberty, selyem, bársony és plüsch, plüssé fodrok minden színben, 15 és 25 cm. szélességben, legelősebben szerezhetőek be** Bartha Kálmán főtéri üzletében, városház-épület.

* **Gyenge, görvélykóros, vérszegény, tüdőbajra hajlandó gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihailovits-féle iztelen osukamajolaj,** melyet, miután sem kellemetlen szaga, sem kellemetlen íze nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható Mihailovits J. gyógyszerárban, Debrecenben.

* **Hízliált onkor-torma** 1 kgr. 28 kr. Pergetett akác-méz (átlátszó, fehér) 1 kgr. 70 kr. Dávid Zoltán üzletében, Rákóczi- és Eötvös-utca sarkán.

Gazdász estély.

Debrecen, febr. 24.

A gazdasági tanintézet hallgatói tegnap estélyt adtak a Bika szállodában. Az ideai báliszezon nem igen bővelkedett eseményekben, s különösen az élite bálók közönsége valóságos ki volt éheztetve. Ez magyarázza meg elsősorban s főként a tegnapi mulatság fényes sikerét. De a díszes hölgyközönségtől eltekintve is pazarul fényes volt az egész estély: a Bika díszterme valóságos ünnepi díszbe öltözött, a pálmáktól és keleti képdíszítésekkel alig lehetett látni a falakat. Az elegáns, frakkos rendezőség mintaszerűen végezte dolgát a hölgyek fogadásánál s a bálteremben egyaránt. A táncrend különféle színű moaré-selyem könyvecske volt, melynek előlapját dombormű gazdasági eszközök díszítették.

A mulatságon több előkelőségünk is megjelent: Degenfeld József gróf főrendiházi tag, Domahidy Elemér főispán, Faust Elek pénzigazgató, Szele György lelkész, Zádor Lajos kir. tanácsos bankigazgató, Dr. Ujfalu-ssy József kir. tanácsos főorvos stb.

A hölgyek névsora a következő:

Asszonyok: Juhász Józsefné, Szele Györgyné, Major Sndorné, özv. Fekete Józsefné, Fanot Elekné, Takács Ferencné, Schuster Jánosné, özv. Soós Albertné, özv. Sáfrány Béláné, Molnár Józsefné, Helmecezné, Herdliczka Béláné, Török Gáborné, Tomesányi Lászlóné, Bartha Istvánné, Szücs Jánosné, özv. Mayer Ottóné, Vályi Nagy Gusztávné, Farkas Albertné, Török Péterné, Lencsés Istvánné, Szabó Lajosné, özv. Jablonczay Kálmánné, Donogán Istvánné, Sztankovits Jánosné, Dingha Béláné, Hegedüs Istyánné, Domokos Jenőné, Deli Imréné, dr. Széll Kálmánné, Korláth Lászlóné, Kubay Alajosné, Keresztfalvy Géjáné, Erdey Jánosné, Márton Sándorné (Nagykároly), Berencsy Jánosné, dr. Körössy Kálmánné, Kohutovics Jánosné, Nádasdy Alajosné, Bolváry L. Lajosné, Cseley Gyuláné, Miklóssy Gyuláné, Györy Kálmánné, Tóth Ferencné, Eric Ernőné, Guthyné, Bartók Agostonné, Demetrovics Pálné, dr. Ujfalu-ssy Józsefné, Márton Imréné, Szarukán Sándorné, Baróthy Béláné, Stenczel Lajosné, Budaházy Albertné, Szilágyi Jenőné, Németh Andrásné.

Leányok: Kubay Margit és Mariska, Hadházy Katica és Zsuzsika, Juhász Böske,

Szele Vilma, Major Maresa, Fekete Margit, Faust Marianna, Zádor Irén, Szabó Berta, Szabó Gizike, Keresztialvi Berta, Takács Gabi, Sáfrány Irén, Molnár Piroska, Helmecey Macze, Herdliczka Ilonka, Török Margit, Ztvuska Irén és Mariska, Tomesányi Maresa, Somogyi Manó (Szerencs), Bartha Irénke, Szücs Margit, Mayer Pálma, Zvér Margit, Vályi Nagy Gizike és Ilonka, H. Nagy Irénke, Török Olga és Erzsike, Lencsés Ilona, Szabó Anna, Horváth Mariska, Balázs Maresa, Erdey Katica, Jablonczay Lenke, Donogán nővérek, Hegedüs Margit, Domokos Böske, Deli Anna (Peterd), Budaházy Etelka, Korláth Irénke, Marton Margit, Berencsy Margit (H.-Nánás), Körössy Iluska és Gizike, Kohutovics Gizike (Vámospécs), Nádasdy Ilonka, Fábrián Gida, Németh Fannika (Pécs), Miklóssy Margitka, Erietz Jolán, Sári, Palika és Otti, Guthy Juliska (Hódmezővásárhely), Bartók Bella, Lukács Etti, Demetrovics Böske, Ujfalu-ssy Vera, Lajosy Maresa (Gyoma), Szarukán Klára, Daróczy Gabi, Stenel Vilma és Laura, Budaházy Gizi, Szilágyi Georgine.

TÁVIRATOK.

Andrássy Gyula Bécsben.

Budapest, febr. 23. Andrássy Gyula gróf ma délután 5 órakor Bécsbe utazott s holnap a király kihallgatáson fogja fogadni.

Budapest, február 23. Politikai körökben beszélnek, hogy Andrássy Gyula gróf holnap előterjeszti a királynak, miszerint az átmeneti kabinet alakítása lehetetlen.

A háboru.

Port-Louis, (Mauricius) február 22. Meg nem erősített hírek alapján a japán ügyvivők a Szeccellek közelében több szigeteket akarnak vásárolni vagy bérelni szénállomások céljaira.

London, február 23. Diplomáciai körökben megoáfolják a békekötésre vonatkozó híreket; japán részről azt mondják, hogy az oroszok visszautasítanak minden feltételt és a béke meghíusításának legnagyobb akadálya a feltételek ama pontja, mely Mandzsuria visszaadásáról szól. Oroszország erről hallani sem akar, ama nagy befektetések, főleg vasutak miatt, melyekkel ott berendezkedett.

Koalíciós kabinet.

Budapest, febr. 23. Egyik vezérpolitikus az *Esti Újság* tudósítójának kijelentette, hogy a koalíció az ellenzéki pártok közt csak úgy maradhat fenn, ha olyan koalíciós kormány alakul, mely első sorban is gazdasági és belügyi téren fog működni. Az illető politikus szerint, ha a gazdasági függetlenség — önálló vámterület, nem is volna azonnal megszerzhető, de a koalíciós kormánynak mégis kötelessége lenne az előmunkálatokat elvégezni s a talajt az önálló vámterületre előkészíteni. A választási reformnak pedig biztosítani kellene a többséget.

Szergiusz nagyherceg halála.

Moszkva, febr. 23. Szergiusz nagyherceg koporsóját ravatalra tették, mely fölött koronás tető van. A ravatalra számos koszorut tettek le. Ma a koporsónál ünnepies istentisztelet volt. Számos közintézet és moszkvai iskola küldöttséget menesztett a ravatalhoz. A nagyherceg kocsisának sírjára is koszorut tett a nagyhercegné, a többi nagyherceg, valamint a cselédség. A cselédség a gyászünnepe után vállán vitte a koporsót a három méter távolságban lévő Bazeleszkipályaudvarra. Szergiusz nagyherceg neje a koporsó után ment, a kocsis neje és gyermekei mellett egészen a pályaudvarig, hon-

nan a kocsis születési helyére fogják elszállítani. Az iskolákban ma nem volt előadás.

A pápáról.

Bécs, febr. 23. A „Berliner Tagblatt“ római levelezője azt a szenzációs hirt küldte lapjának, hogy a pápa elhatározta, hogy elhagyja a vatikáni fogságát s Castel Gandolfo nevű pápai birtokra megy üdülni.

Örmények-tatórok harca.

Baku, február 23. Az örmények és tatárok közt óriási harc folyt le. 700 ember elesett, a forgalom szünetel.

A szabadelvű párt és a válság.

Budapest febr. 23. A szabadelvű párt ma esti értekezletén az intézőbizottság határozati javaslatot nyújtott be. E szerint a párt az ideiglenes kabinetet nem helyesli, de az indemnítási és az ujonejavaslatok ellen nem fog szavazni. A javaslatot a párt elfogadta. Elhatározták, hogy a függetlenségi párthoz levelet intéznek, a melyben tiltakoznak a tegnapi jegyzőválasztás ellen. Különben is Eszterházy Kálmán értesítette a házelnököt, hogy a jegyzőségről lemond.

Orosz forradalom.

Páris, febr. 23. A Newyork Herald párisi kiadása jelenti Pétervárról, hogy a rendőrök azzal fenyegetőznek, hogy szintén a felkelőkhöz csatlakoznak.

Varsó, febr. 23. A felkelés egyre tart, sőt terjed és már a Bécs és németországi Thorn felé irányuló vasuti közlekedés is beszünt, mint-hogy a vasutasok csatlakoztak a fölkelőkhöz.

Pétervár, febr. 23. Tegnap este a gyárvárosban véres összeütközés volt kozákok és munkások között. Két ember meghalt, 15 megsebesült. A sebesültek legnagyobb része aszszony.

A hulli incidens.

London, febr. 23. A hulli bizottság döntéséről szóló hír a legtöbb lapot arra indítja, hogy csatlakozásuknak adjanak kifejezést, bár egyhangulag odanyilatkoznak, hogy Angliának meg kell nyugodnia a döntésben. A „Daily Grapsic“ a döntést nem mondja kielégítőnek. A „Daily Telegraph“ azt mondja, hogy Oroszország diplomáciai győzelmet aratott. A „Morningpost“ írja: A bizottság ítélete azt a szörnyű és megfoghatatlan helyzetet teremti, hogy egy semleges hajó foglalkozása közben nem nyert jogvédelmet valamelyik hadviselő féllel szemben. Az angol kormány szilárdaságának hija a nemzetet a világ szemében lealacsonyította. A Daily Chronicle azt véli, hogy Oroszország a mostan folyó háboruban ezzel vivta ki első győzelmét. Az angol kormány vere-sége tökéletes. A „Standard“ azt mondja, hogy bár az ígéret nem felel meg Anglia jogos várakozásának, szembe kell állítani a mostani döntéssel amaz óriási előnyöket, a melyekben rejlenek, hogy a bizottság egy olyan döntést, a melylel Anglia tisztességesen megelégedhetik, tett egy olyan baj helyébe, a melyet fegyveresen kellett volna elintézni.

Elfogott fölkelő vezér.

Konstantinápoly, február 23. — Az arabiai Jemenben a török csapatok 48 órai harc után leverték a fölkelőket és vezérüket elfogták.

HIREK.

Éjjeli posta.

A vasuti ór merénylete. (Éjjeli express tudósítás.) A köln-hamburgi vonalon a gyorsvonat ellen merényletet követtek el. Az ór kevéssel a vonat megindulása előtt észrevette, hogy a sineken egy nagy halom kő és vaslap fekszik. Az ór idejekorán jelezte az akadályt, amiért száz márka jutalmat kapott. A további vizsgálat azonban kiderítette, hogy maga a vasuti ór volt a merénylő, ő rakta az akadályt a sinekre, hogy aztán a feljelentésért a jutalmat megkapja. Tettét töredelmesen be is vallotta.

Vádak Stösszel tábornok ellen. (Éjjeli express tudósítás.) Bukott nagyságokkal szemben nincs kimélet. Port-Arthur védője most magán tapasztalhatja ennek a mondanak az igazságát. Mennél közelebb érkezik ugyanis Stösszel tábornok utazási céljához, annál több ellene a vád és mind terheőbb leleplezések kerülnek napfényre Port-Arthur kapitulációjáról. Stösszel ellenségeinek tábora napról-napra növekszik s Pétervárot a magas katonai és hivatalnoki körökben mozgalom indult meg, hogy állítsák Stösszelt haditörvényszék elé.

Háromlábú leány. (Éjjeli express tudósítás.) Moszkvában az orosz sebészek legutolsó gyűlésén Krasznabajev dr. egy hatéves leányt mutatott be, kinek három lába volt. A leány egy kemény daganattal született az ágyék forgója tájékán, hátul. A jelentéktelen daganat egyre nőtt s végül négy ujjú lábbá fejlődött. A láb a hátáról, a medencecsont fölött lóg le, de nagyon el van satnyulva.

KÖZÖNSÉG KÖRE.

Csapó-utcai kereskedők panasza.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Sziveskedjen b. lapjának legközelebbi számában az illetékes rovatban alábbi panaszunkat közzétenni.

Mi Csapó-utcai kereskedők, megbotránkozással látjuk már régebb idő óta, hogy Debrecen város mondhatni a legforgalmasabb utcája napról-napra a legnagyobb szemeten, sárrakásokkal megtelve, mindkét oldalán széles pocolyákkal övezve, egészségtelen büzzel teljesen elhagyatva áll.

A falvakon, a hol e látványosság napirinden van, nem néznek ki úgy az utak, mint Csapó-utcánk legélénkebb részén, közvetlen a piac közelében.

A nemes várostól, ha már a város szépségével oly mostohán bánik s kincsekig menő kölcsöne dacára cifraságnak hagyja éppen e legforgalmasabb utca elején Stenczinger rozoga palotáját — joggal elvárjuk mi, az adófizetés rendületlen hívei, hogyha már többet nem is, de főútcánk tisztántartására az illetékes tényezőket egy kicsit több lelkiismeretességre szoritani kegyeskedjék.

Több Csapó-utcai kereskedő.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona-tőzsde.

	100 kilogrammonként	
Buza, tiszavidéki	19.85 K.-tól	20.60 K.-ig.
" pestvidéki	19.85 "	20.40 "
" bányási	19.65 "	20.45 "
Rozs	14.90 "	15.30 "
Árpa, takarmány	14.40 "	14.80 "
Zab	13.95 "	14.50 "
Tengeri, belföldi	15.50 "	15.70 "
Repce káposzta		

Budapesti sertésvásár.

(A kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése 1905. febr. 22-én.) Jegyzések: Magyar elsőrendű öreg nehéz, páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 115 fillérel 116 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kgr. — Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 121—122 fillérig. Fialat közép páronként 251—320 kgr. sulyban 119—120 fillérig. Fialat könnyű 250 kgr. sulyban 119—120 fillérig.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

Tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy üzlettársam Ováry József ur bármilyen üzleti vagy privát adósságaiért kezeséget nem vállalok.

Debrecen, 1905. február 23.

Bilkey Dezső.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

! Lovaglást tanulni szándékozó urak !!! figyelmébe !!! !

Van szerencsém azon ló-tartó urak szives figyelmét felhívni, kik háttas lovak idomítását, valamint lovaglást tanulni szándékoznak, hogy töllem a lovaglásban szakszerű oktatást nyernek és a háttas lovak idomítását rövid idő alatt betanítom, s belovagolom.

Lakásom
Homokkert-utca 117. szám.

Árlejtési hirdetés.

Árlejtést hirdetek a vezetésem alatt álló orsz. tanítói árvaház fiú-növendékeinek 1905, 1906. és 1907. években szükségelt téli és nyári ruháinak szállítására.

A résztvenni óhajtok a szerződési feltételeket, ruhamintákat az árvaház irodahelyiségében minden köznap d. e. 9—12-ig megtekinthetik.

Árlejtési kívánók mutathatnak be maguk is mind a téli, mind a nyári ruhára alkalmas mintákat, csak hogy azoknak **hazai gyártmány**-nak kell lenni s ez származási bizonyítvánnyal igazolandó.

Az árlejtés február hó 28-án d. e. 9 órakor az árvaház irodahelyiségében fog megtartatni, melyre az árlejtési kívánókat azzal hívom meg, hogy az árlejtés előtt biztosítékul 400 kor. bánatpénz teendő le s az árlejtésben csak képesített és önálló szabó üzlettel bíró iparosok vehetnek részt.

A végleges határozatot a minták elbírálása után a szerződés jóváhagyásával a Vallás és Közokt. Ministerium mondja ki.

Debrecen. 1905. február 5.

Kozma László,
árvaházi igazgató.

Egy üveg Érmelléki ó bor 24 kr., egy üveg Északi ó 24 kr., egy üveg Kézling 4 éves 32 kr., egy üveg Villányi Siller ó 26 kr., fél liter Jamaica rum 40 kr., 1 doza Császárkeverék tea 5 kr., 1 üveg flum grégy-cognac 10, 25, 35, 45, 55, 75 kr., 1 frt., 1, 25, 2, 50 és 2 forint. 1 kilo nagyszemű szilva 10 kr., 1 kilo házi lekvár 20 kr., 1 liter petroleum 16 kr., 1 dohoz király pemetefü bomb 10 kr., 10 doza törömlék osokoládó 10 krajcár, 100 kr., száraz csertőgyifa 1 forint

Merkli Ferencznél

Hűvöskert-utca 14. sz. Telefon 374 szám.

Uj női divatterem.

Van szerencsém értesíteni a n. é. hölgyközönséget, hogy a Bosznay J. és Tsa cégtől kilépek és **március 1-ével a József-Kir-Herozeg-utca 6-ik szám alatt egy — a mai kor igényeinek megfelelő —**

Női divattermet nyitok.

Elvállalok — minden e téren előforduló — angol, francia facont és confectiont.

Előnyös összeköttetésem lehetővé teszik a legelegánsabb Toilettek szolid és jutányos előállítását.

Máshol vásárolt kelméket is elvállalok. Gyászruhákat 8-12 óra alatt elkészítek.

Urhölgyeknek — külön — állandó szabásati tanfolyam áll rendelkezésükre. — Kiváló tisztelettel

Györffy Károly, női-szabó.

A Polgári Takarékszövetkezet

IX. évtársulatába

beiratkozások és felvételek **mutasztási** illeték felszámítása nélkül

február hó végéig

szközölhetők.

A szövetkezet tagjainak a legutóbbi négy évi ciklus alatt 72611 K 44 f. hasznat eredményezett, melylyel a törzsbetétek teljes **6 százalék kamatoztatását** biztosította.

NYOLOZÉVES törlesztéses jelzálogi, valamint személyi hitelre kiadott kölcsöneit a közönség meglepően nagy mértékben veszi igénybe.

A kölcsönkamatoknak a heti betétekkel egyszerre s egy összegben lehetővé tett fizetése, továbbá **az utólagos kamat elszámolásal engedélyezett kölcsönök** a hitelkereső közönség nagy kényelmére és előnyére szolgálnak.

Az igazgatóság legújabb határozata szerint 2000 koronán felüli kölcsönöknél a 6 százalék kamaton tul **semminemű kezelési illeték nem számíttatik**, valamint elhárítottatott a betevők azon hátránya, hogy felszámolt betéteiket a rendes közgyűlés megtartásáig gyümölesötlenül visszatartották, amennyiben az igazgatóság határozata szerint **után a felszámolt évtársat betétel után a kilize-tésig kamat megtérít fog nyújtatni.**

Bejelentések a IX. évtársulatba naponként 9-től 12-ig, délután 3—5-ig szközölhetők az intézet **Piacz-utca 83. szám** alatti hivatali helyiségében.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 4 krajcár, 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg be-
küldetik.

* Apró hirdetések előre fizetendők. *

Levelezés.

HÁZASSÁG. Közel 60 éves keresztény úri ember tiszta multu józan törekvő, egészséges öhajtana 40-45 éves úrnóval levelezni, kinek jobb üzlete gazdálkodása, avagy készpénze van. Nem anyagi érdekből. Nagyon lekötölné azon ur, vagy úrnó, ki ezen célohoz segítene. Ajánlatot „Öszinte” jelige alatt e lap kiadóhivatala továbbítja.

KERESTETIK két hölgy részére teljes ellátás nyaralóban. Cim a kiadóban.

16-18 EVES kisasszony ismeretségét keresi egy előkelő úr, kit anyagilag támogatna. Ajánlatok „Csak szép” a kiadóhivatalba.

TITOKTARTÁS BECSÜLETBELI DOLOG mért nem felel Wallensteinnak a vasárnapi levélre?

MELYIK gavallér úri ember segítene havonként 25 forinttal jó arcú szolid fiatal nő, ki hűséggel hálálná. Választ „Állandóság” címre a kiadóba vár.

Ajánlat.

1 KG. szép mazsola 36. kr. 1 kg. papir héjú dió 20 kr. 1 kg. boszniai szilva 10 kr. 1 kg. családi kávé 1 frt. 20 kr. Kertész Miklós fűszerüzletében. Csapó-u. és kenyérbizs sarkán.

PÉNZKÖLCSÖN. Törlesztéses kölcsönöket házakra, földbirtokokra négyes kamatra, rövid idő alatt; drága kamatu kölcsönöket is négyes kamatra felcserél Héry bankirodája, Debrecen, Egyháztér 3 sz. Nagytemplom mellett

ORLÁSI KÁVÁBEHOZATAL és nagy raktár KÁVÉ különlegességekben Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében Városház-utca.

1 KG. Indiai kávé 1 frt 20 kr., 1 kg. Papirhéjú dió 20 kr., 1 kg. Boszniai szilva 12 kr., 1 kg. Uradalmi tea-vaj 1 frt 20 kr. Kertész Sándor fűszer- és csemege kereskedésében Kossuth- és Battyán-utca sarkán a színházzal szemben.

SZABNI TANITOK 10 koronaért. Cim a kiadóhivatalban.

KERESKEDELIMIT végzett fiatal nő pár órai könyvelésre ajánlkozik. Cim a kiadóban.

ÓRAKAT a legnagyobb szakértelemmel javít, egész olcsó áron, 2 évi tényleges jótállással Horváth óraműves (Hatvan-utca 2.) Raktár prima órákban és ékszerekben. A „Fabrique de Montres huit Jours” svájci óragyár képviselője.

BLTÖRT SZEMÜVEGET, vagy zwickert olcsón javít és újat is rendkívül olcsón ad Fogel óras-optikus. Piacz-utca 75. Bank palotával szemben.

HAROVSKY-utca 43 szám egész udvarral együtt kiadó.

REGI UJSÁGPAPÍR különként kapható a kiadóhivatalban.

KÖHOGESNEL LEGJOBB cukor a Borsy-féle pemetőfű cukorka, egy doboz 20 fillér. Főraktár BORSY és FARKAS fűszer- és csemege üzletében. Kapható Buday cukrászdájában Jósza s Jóna drogueriájában.

HÖNVED-UTCÁN 15-B. szám alatt Péterfia közelében külön udvarral és kerttel egy ur-lak, mely áll 4 szoba, konyha, fürdő szoba, üveges verendával és mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó. Értekezni lehet Hernády Pál kereskedőnél Péterfia-utca 61.

EGY TELJESEN felszerelt, ital és dohány jog-gal bíró szatocs üzlet, lakással együtt, Május 1-től kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Csapó-utca 11 szám alatt 2 udvari szoba, pincze konyha kiadó. Értekezhetni Polgári Takarékszövetkezetnél, Piacz-utca 83.

JO FORGALMU kovács mihely május 1-re kiadó. Értekezhetni Gólya-ut 2 szám.

KET SZOBÁS udvari lakás, alatta nagy világos pincze mihelynek alkalmas, egyült kiadó Arany-Janos-utca 11.

NÉGY szoba, konyha, egész udvarral kiadó, május 1-re, Szív-utca 6.

TAKARITÁST, ha szükséges főzést is elvállalom, kérem értesíteni. Vierjein Emilia, Timár-utca 16, helyben.

Kereslet.

TANULÓ a Komáromi nyomda és könyvkötészetbe felvétetik Piacz-u. 77.

TANULÓ felvétetik Ullmann Salamon fűszerüzletében Piacz-u. 70.

APRILIS 1-től állandó megvételre kerestetik naponta 300-400 liter tiszta tej. Címet kérem beadni a kiadóhivatalban.

EGY ÜGYES fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre kerestetik, Roth Antal fűszer- és csemege üzletében.

Eladás.

ELADÓ Tégláskertben (I. járás 8. szám) 1362 négyszögöl területű föld egészben vagy 2-4 részben parcellázva. Fűtőházhoz és állomáshoz közel. Értekezhetni Varjassy István ural Csapó-utca 4. Takarékszövetkezet.

ARANY-JANOS-u. 58 számú ház, 23 öl Ondódi földdel eladó, esetleg külön is.

ELADÓ HÁZ Fűvészkert-utca 12 sz. a legforgalmasabb helyen. Értekezhetni ugyanott.

SESTAKERTI szőlő 1 nyilas és egyötöd eladó. Értekezhetni Pacsirta-u. 48. sz.

EGY NYARALÓ a Séta kertben eladó, esetleg kiadó. Értekezhetni Battyányi-utca 20 szám alatt lakó tulajdonossal, ugyanott egy pianinó eladó.

ZONGORA és bicikli olcsón eladó. Szent-Anna-utca 60. szám.

SESTAKERT nagyerdei járás 13 szám Debrecen legszebb helyén, téli lakásra magas szobákkal, pinczével, jó vízzel ellátott Villa, 600 négyszögöl borszőlővel, parkirozva, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni ugyanott Wagner tulajdonossal.

Hirdetések jutányos áron felvétetnek a „DEBRECENI UJSÁG” részére a kiadóhivatalban, Lamprecht-ház. Piacz-u. 42

A Gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak

„Erzsébet” szőlőtelepén

kitünő minőségű gyökeres szőlővessző, nemes gyümölcs-oltvány és spárga gyökér olcsón megrendelhető

Iroda:

Debreczenben, Kossuth-utca 32. szám.

Elvállal mindenféle szobafestéseket és tapetirozásokat a legjutányosabb

árban

HORVÁTH ANDRÁS

mázoló-, szoba- és templom-festő

DEBRECZEN,

Piacz-utca 21-ik szám alatt.

Női divattermünket

ujjonnan szervezve

Mme. Biró L.

fővárosi női szabó mester vezetése alatt

Márczius 1-én

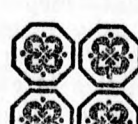
nyitjuk meg.

Megrendeléseket a tavaszi szezonra érkezett újdonságokból már is elfogadunk.

Kiváló tisztelettel

Bosznay J. és Társa

női divatáruháza.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. figyelmét arra a körülményre föl hívni, miszerint 15 év óta fenn álló

CZICZÓ üzletemet

kiterjesztettem, hogy ne csak a rendelő közönség kapjon jó és izléses kivitelű árut, de a vevő közönség is. Ezért határozottam el, hogy állandóan nagy raktárt tartok saját készítményű férfi, női és gyermek cipőkből, mely ár tekintetében — kedvező anyag-bevásárlásaimnál fogva — bármely külföldről behozott silány árunál nem csak nem drágábbak, de tartósság és kivitel tekintetében azokat jóval fölülműljek.

Már a közelgő tavaszi idényre teljes raktárral állok a nagyérdemű közönség rendelkezésére. Bizom a nagyérdemű közönség eddig tanúsított jó indulatában, hogy új vállalatomban is támogatni fog. Bizalmukat mint eddig, jó és pontos munkámmal kívánom kiérdemelni. Állításom valódiságáról meggyőződést szerzendő, méltóztassanak nálam egy próba-vásárlást eszközölni.

Kiváló tisztelettel:

CZICZÓ LAJOS

czipész-mester, Piacz-utca 12. szám. Stenozinger-ház.